

לכבוד הגאון המפורסם מלהיב לבבות ישראל לאביהם שבשמים, הרב שמעון שפיצער שליט"א

עצור במילין לא אוכל בשמעי את דברי מעכ"ת שליט"א בשיעוריו בענין "אמונת צדיקים בדורינו" אשר לענ"ד יש בהו כמה דברים לא מדויקים ואפשר למיפך מיני' חורבה, ע"כ אמרתי אישיחה וירווח לי, ואקדים בבקשת מחילה אם אכתוב איזה דבר או לשון שאינו לפי רומעכ"ת, וחז"ל אמרו קבל את האמת ממי שאמרו, ואשרי הדור אשר הגדולים נשמעים לקטנים

הנה מעכ"כ שליט"א התחיל בהקדמה באמרו 'שכמו בכל דבר שיש ב' צדדים ורוצים לברר עם מי הצדק צריכים קודם כל להסיר כל ההרגשים וההנחות הקודמות והנגיעות כדי שיוכלו לראות האמת' ובמחכ"ת דברים אלו הם לפלא לאזני כל שומעים. האם מעכ"כ שליט"א יכול להסיר את ההרגשים והנגיעות שיש לו עצמו בענין זה? הרי מעכ"כ משתייך לקהילה ולחסידות וחוג ומנהיג שליט"א ובדעתו להישאר שם לו ולזרעו אחריו, היש לך נגיעה גדולה מזו? האם מעכ"כ מוכן לעזוב את מקומו על כל ענפי' ומוסדותי' אם אחר השיקול הדעת וחיפוש האמת יוכח שהצדק עם צד הב'?

הרי תיכף כשהתחיל השמועס (השיעור של יום ה') ניכרת היתה שמשוחד לצד א' כי בנותנו דוגמאות של הרגשים ונגיעות ידע לנקוט רק הנגיעות שיש לצד ב' (שקבלו לשד"ר, שאין להם ידיעות נכונות וכו') ולא מצא אף דוגמא אחד של נגיעות שיש לצד א' (ובניקל אפשר למצוא כגון: שקשה לעזוב מקום, והפחד של המשפחה וכו' וכו' וא"א לפורטם כי רבים הם)

אך היותר מוגחך מהכל הוא מה שהביא המכתב הידוע מהרה"ק ר' אלעזר מליזענסק זי"ע ואמרשיש להרהר בתשובה על ח"נ קודם שנכנסים לענין זה ולדבר מצדיקים-מנהיגים. האם באמת סובר מעכ"כ שקודם שמדברים ממנהיגי זמנינו צריכים לעשות תשובה? ומתי יעשו הם תשובה על ח"נ שלהם? והליצנות זועקת עד לב השמים ליקח מכתב שנכתב על תלמידי המגיד זי"ע שרפי מעלה מלאכי אלקים נבג"ם ואפי' להשתמש בו למשל ומליצה ודמיון קל לאדמור"י זמנינו (אך אולי בכל זאת מצאתי דמיון, כי כותב שם הרר"א 'שהצדיקים מגודל יראת ה' ומרוב אהבתם את ה', האהבה מביאה אותם כמעט לשגעון'. וכהיום רואים בחוש כמה מהרבי'ס שמרוב רדיפת הכבוד והשררה- מביאה אותם לשגעון ממש)

גם מה שאמר שרוב הידיעות שיש לאנשים על חצירות אחרים באו ע"י לשד"ר ורכילות וממילא א"א לסמוך עליו שבאו בעבירה. אתמהא! וכי נעקר המעשה אשר נעשה בשביל שזה שראהו סיפר לשד"ר? ובאמת בדברים שנעשו בגלוי נגד השמש אין שייך כלל לשד"ר, ובכלל כשמדובר באיש מפורסם ומנהיג הרי ידועים דברי מרן החזו"א 'ראוי להמחזיקים בתורת ה' לדעת את גדולי' באופיים האמיתי' ואין זה לשד"ר, וזה חוץ ממה שאיתא בגמ' (יומא פו:) ומובא בחפץ חיים 'מפרסמין את החנפים' וברש"י שם 'שהן רשעים ומראים עצמם כצדיקים, אם יש מי שמכיר במעשיו מצוה לפרסמו' עיי"ש ואכמל"ב ועוד חזון למועד.

ומה שאמר שדציבור אינם יודעים באמת מה שמתרחש במקומות אחרים, זה אינו נכון כלל. הרי בזמנינו שהעולם נעשה קטן והכל יודעים ושומעים (בהקלטות) ורואים (לא לו שיש להם הכלים לזה ואכמל"ב) כל המתרחש בכל העולם כולו, רוב הדברים הם אמת ויציב ובגדר קלא דלא פסיק שחז"ל נתנו לזה סמכות גדול, וגם רוב אנשים יש להם קרובים וידידים בחצירות אחרים ויודעים את הנעשה (ואדרבא יש הרבה יותר פסלנות והשחתה שאינם יודעים להציבור הרחב כי הם נעשים במסתורים ובמחסה, ומה שכבר משתפך לחוץ וזוכה לפרסום זה חלק קטן שבאין ברירה הוצרכו להיעשות בפרהסיא)

ומה שאמר מעכ"כ שיש קהילות חשובות ואברכים מופלגים ועובדי ה', מה ענינו לכאן? תנחומין של הבל נחמתנו. הרי אין הנידון כעת על הקהילות אלא על המנהיג, הלא הכותרת של השיעור היה 'אמונת צדיקים בדורינו' ולא 'קהילות חשובות בדורינו', ומה בכך אם המנהיג ירש קהילה גדולה וחשובה, וברבות הימים בגידול הטבעי (ובסיוע הרבה פראפאגאנד"ע כמובן) נתרחב ונתגדל לאלפים איש, האם זה עושה את המנהיג לצדיק? האם ירבעם בן נבט לא היה מלך על ישראל שהיה בהם הרבה צדיקים ואנשי מעשה? האם זה הפך אותו להיות צדיק?

ומה שהרחיב בענין עשה לך רב -בענין רב ותלמיד, אין לזה שום קשר לענינינו- רבי וחסיד. וכמו שאמר מעכ"כ בעצמו בתחילת דבריו, אך למעשה בכל אורך הדרך משתמש בו כפי הצורך גם לענינינו, ופוסח על שתי הסעיפים להשוותם ולדמותם אך באמת הם רחוקים כמזרח ממערב.

עשה לך רב נאמר לענין תלמוד תורה ודומה לו, ובזה אין שום חסרון למי שהוא ת"ח גדול ובקי ברוב הש"ס אך לא למד מס' כתובות, והוא יושב ושומע שיעור במס' כתובות ממג"ש שאינו בקי בש"ס כמותו אבל למד היטב מס' זו ומסבירו ומפרשו היטב, אדרבא הת"ח צריך להכניע עצמו וללמוד אצלו המס'. וכן ת"ח שלמד ד' חלקי שו"ע אך לא שימש ת"ח האין לפסוק בשאלות ביו"ד, צריך לילך לשאול ספיקותיו ולהראות שאלותיו לת"ח קטן ממנו אבל יש לו שימוש לענין זה, וע"ז נאמר עשה לך רב אפי' אינו גדול כמותך (כדברי הרמב"ם והמאירי שהביא). ואפי' בעניני עבודת ה' אם יש לו מי שיכול לברר ספיקותיו ולהעמידו על האמת אינו חסרון אם הוא קטן ממנו וע"ז נאמר מכל מלמדי השכלתי.

אבל אנו מדברים עכשיו בענין נשגב ונעלה של אמונת צדיקים, התקשרות לצדיק, ליתן לו קוויטל ופדיון נפש, לראות בעבודת קדשו באכילת הקדשים, ולאכול שיריים וכו' וכו' כל הענינים הגדולים שמבואר בספה"ק, והתנאי הראשון לכל זה הוא שצריך להיות צדיק, לא בנו של צדיק, ולא שהוא נכד מהרבה הרבה צדיקים, ואפי' לא שהוא הנכד הכי קרוב לצדיק זה או זו, וגם לא שלובש בגדי כהונה-אדמורו"ת, ואפי' אם יש לו בירושה מאה בגדים וחפצים מכל הצדיקים תלמידי הבעש"ט, כל אלו לא יועיל כלום אם אינו צדיק

וכהיום יש הרבה אנשים שמרגישים ויודעים שהמנהיג-רבי שהתיישב על כסא אביו אינו צדיק. ולפעמים אף ממש ההיפוך - הוא בעל גאווה ובעל תאוה ורודף שררה וכבוד, ולכבוד עצמו הוא דורש כל היום וכל הלילה, וכמו מלכי מזרח ומערב יושבים אגודות אגודות לכבודם, ואינו מוכן לוותר על כבודו כמלא נימא ואפי' אם זה על חשבונם של מאות אנשים המושפלים תחתיו, ועושה בהציבור כמו פריץ יורש בתוך שלו כאילו הם עבדיו שנבראו לשמשו ולכבדו ולרקוד לפניו לפז ולכרכר ולשיר לו ולהחניפו ולומר לו כמה נאים מעשיך. ועליהם כתב הרמב"ם הל' תשובה: 'אלו הן שאע"פ שהן מישראל אין להם חלק לעוה"ב אלא נכרתים ואובדין ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים: המטיל אימה על הצבור שלא לשם שמים - זה הרודה צבור בחזקה והם יראים ומפחדים ממנו וכוונתו לכבוד עצמו'.

ולאיש כזה אני נותן קוויטל? ומחנך בניי להסתכל עליו ולהתקדש בקדושתו שאין בו?

הרגש אמת כזה או בדומה לזה יש כהיום אצל אלפי יהודים יראים ושלימים שכואב להם שהם חלק ממרכבה זו בעל כרחם, ומע"כ שליט"א מצווה להם לסגור את השכל ולהיות שוטה "נישט זעהן אלעס און נישט הערן אלעס" ולעשות עצמם כאינם רואים ולומר "איך ווייס נישט"? מה זה איך ווייס נישט? איך ווייס !! דער קעניג איז אויסגעטוהן! (כידוע המשל ע"ז)

מנשה המלך היה מלך על רוב כלל ישראל, לא רבי של אלפים, אלא מלך ומנהיג של ששים רבוא אלפי ישראל, וגם היה בנש"ק גדול-בנו של הצדיק חזקיהו המלך ובן בתו של יאשיהו הנביא! היחסן הכי גדול שהיה לכלל ישראל! וחטא והחטיא את ישראל עד שאמרו במשנה (סנהדרין) אין לו חלק לעוה"ב. האם גם אז היה מע"כ אומר לכלל ישראל שצריכים התבטלות למנהיג ישראל, לסגור את העינים ולומר איך ווייס נישט? בוודאי גם אז היו אנשים תמימים שאמרו שאסור להרהר אחריו הרי זכות אבותיו מסייעתו, וכשנעשה מנהיג נותנים לו מדרגות משמים און אפי' א שטעקן וואס צען מענטשן גלייבן האט א כח, וזקני החסידים אמרו שראו ממש ווי דער טאטע שטייט אים אונטערן בענקל, והחולק עליו חולק על אבות אבותיו עד למעב"ק וכו' וכו' כל השקרים והשטותים שאנו רגילים אליו היום. אבל כל זה לא הועיל כלום.

א"א להיעשות צדיק ע"י שאלפי אנשים רוצים מאד שא' יהי' צדיק ואומרים לו שהוא צדיק. להיות צדיק דארף מען הארעווען. הוא עבודה קשה כל ימי חייו. ואינו ירושה היא לך (פ' אבות). וידועים דברי החזו"א שהאמת לא ישתנה אף אם מכיריו מועטים, והשקר לא יהפך לאמת אף אם כל העולם יאמרוהו.

לא נמצא בשום ספר מהבעש"ט הק' ועד עתה שאמונת צדיקים פירושו שמי שקורא לעצמו צדיק או שאביו היה צדיק, שמחויבים להאמין שהוא צדיק, וזוכה מן ההפקר לכל המדרגות שאיתא בספרים הק' על צדיקים. זה גילוי פנים בתורה ושקר שבדו כמה יורשים מלבם ומחנכים בו הנעורים מיום הוולדם ונעשה אמונה חדשה - אמונה טפילה, ולא עוד אלא שכורכים אותו יחד עם אמונה בהשי"ת ובתורתו, כאילו ירדו כרוכים מן השמים, ומי שמהרהר אחר אמונה הא' נעשה תיכף כופר באמונת ה', ועושים זאת בכוונה תחילה ובזדון כדי שכשיפתחו עיניו ויראה מה שאינו צריך לראות ויקשה לו הנהגת המנהיג, יחשוב שכשם שא"א להקשות קושיות על הרבש"ע כך א"א להקשות על הרבי, וילך אחריו בעינים סמויות כצאן לטבח, וע"ז אמרו רז"ל (סנהדרין סג) כל המשתף ש"ש ודבר אחר נעקר מן העולם

שאל המלך שעליו אמרו חז"ל (יומא כב) שלא טעם טעם חטא, נטלה ממנו המלכות בשביל טעות אחד, ואילו הרב"ם כהיום הם הרבה יותר צדיקים משאל בחיר ה', שהרי להם א"א לטעות ולחטוא בשום אופן שבעולם והם בטוחים במלכותם לעד ולנצח יהי' מה שיהי'. אשרי הדור! וכל המראי מקומות וקטעים שהביא מהעטרת צבי והבני יששכר בענין קושיות על צדיקים בענין הלכה, הם אך למותר. האם זה הפראבלעם כהיום שהרבי אינו מתנהג ע"פ דקדוק ההלכה? האם יש כהיום מי שמפריע לו שהרה"ק מטאהש וסקולען זצ"ל התפללו שחרית במאוחר? מראי מקומות אלו יודע כל ישיבה קטנה בחור שא"א לעשות כמעשה הצדיקים אך אסור להרהר עליו. אין זה הנושא עכשיו. הנושא כעת הוא שהרבי אינו צדיק והלואי שהעבירה שלו היתה שמתפלל שחרית אחר חצות!

גם מה שאמר שצריכים לברך היטב ולא לגבב ולהביא מראי מקומות. לא הבנתי מה נקרא לברך ומה נקרא גיבוב מ"מ? האם דברי חז"ל ודברי ספה"ק מפורשים וידועים נקרא גיבוב מ"מ? והלא כ"א יאמר להשני שמה שהביא אינו אלא מראי מקומות.

ודברי הייטב לב שהביא, ג"כ אינם סיוע לדבריו. כי כותב שם שתפילותיו וברכותיו יתקיימו כדי שלא יהי' חילול ש"ש כי העם סבורים שהוא צדיק, אך אינו נעשה צדיק משום כן, ואדרבא ידוע מצדיקים שאמרו שאיש כזה ייענש על שהכריח כביכול כלפי מעלה לעשות מבוקשו כשאנו ראו לזה. (וגם כי מדבר שם על מי שהעם סוברים שהוא צדיק ולא במי שכ"א יודע שאינו צדיק רק לבש בגדי משי)

והנה אם השיעור היתה 'ענין הקהילות בדורינו' ומיוחד ליתן חיזוק ויעוץ לאנשים האין להוציא חלק הטוב מהמקום שהם נמצאים שם ומה לעשות עם ההרגשים הקשים שטופחים על פניהם, זהו כבר ענין אחר לגמרי וע"ז יש הרבה לדבר ולדון בכל מקרה לעצמו, דהרבה פעמים מוטב להישאר במקומו ולהתפלל להשי"ת שיהי' לו הצלחה רוחנית, וברוב מקומות אפשר להתעלות טפח מעל הקרקע ולמצוא בני עלי' ולעבוד את השי"ת (וכמובן שאין המדובר מאותו משוגע הידוע שעשה עצמו אלוה' ואמר לי יאורי ואני עשיתיני והעביר את הכת כולו מודעת קונם לע"ז ממש רח"ל ואומרים לעגל הזהב אלהיך ישראל. שפשוט שמי שעדיין שם ולא ברח לנפשו, דמו בראשו ועתיד ליתן את הדין) אך מצד שני קשה לקבוע כן, כי מן האונס יבא למזיד, ומביא עצמו ואת משפחתו למצב שיכריח אותם להסכים עם עוולות, כי כן הוא טבע הדברים ואין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת, ואפי' יכאב לו כמה דברים ובתוך ביתו יאנח עליו, אבל עצם היותו חלק מהמקום נותן חיזוק לכל המעשים והאידיולוגי' של המקום בבחינת מדשתקי ש"מ דניחא להו, ובפרט שהפארטיי משתמש בו בע"כ (בהכמות שמוסיף שם) להגדיל

כוחם והשפעתם וכבודם, וגם קשה להיות פוסח על שתי הסעיפים. ועל זה ידו כל הדוים על בית ישראל ועם ה' כי נפלו בחורבן. וה' יאיר עיניהם

ולעצם הענין – על הקושיא הנוראה (שכפי הנראה היתה זאת הסיבה שהביא מע"כ לפתוח ולדבר מהענין הכאוב הזה) מה זאת עשה ה' לנו ולמה הביא עלינו את הצרה הזאת? הנה לאמיתו של דבר אין בידנו לתרץ דרכי הקב"ה רק צריכים לקבל יסורים באהבה. אבל קצת נחמה מצאנו (ומע"כ ג"כ השתמש בזה קצת בתחילת דיבורו) שכן נזהרנו מפי הרבה צדיקים תלמידי מרן הבעש"ט זי"ע, ומובא בספריהם הק' בשמו ובשם תלמידיו הק', שניבא שכן יהי' באחרית הימים, ואביא רק כמה דוגמאות (והגם כי כ"א יכול לראות דבריהם הק' בהספרים, אבל מה נעשה שבעלי אינטערעס"ן מעלימים דברים אלו בכל מחיר...)

בספר אוצר החיים להרה"ק מקאמארנא פ' תצא: שמעתי ממו"ח שהיה תלמיד מובהק מרבינו הקדוש הצדיק מוה"ר יחיאל מיכל מזלאטשוב שפעם אחת נסע מרן אלקי קודש קדשים אור שבעת הימים רבינו ישראל בעש"ט על הדרך והלך אל היער להתפלל מנחה וראו התלמידים שמכה ראשו מאד באילן וצועק ובוכה צעקות משונות ובכיה רבה והמה ראו כן תמהו ושאלו פה קדוש מה זה ועל מה זה והשיב שצפה ברוח קדשו על הדורות שיהיו סמוכים למשיח וראה שיהיו רביים כארבה לרוב והם הם יעכבו את הגאולה. עכ"ל.

וכדברים אלו מביא גם בס' אור הנר מזקינו הרה"ק ירחמיאל מפרשיסחא זי"ע: דהנה מי שנוסע לאיזה צדיק הוא צריך לתהות על קנקנו בשבע חקירות ובשבע בדיקות אם הוא צדיק אמת ובפרט בעקבתא דמשיחא אשר כבר ניבא הבעש"ט הק' זי"ע בעת שהלך עם תלמידיו בדרך והיה שם הרבה אילנות אשר היו ממולאים בעלים הרבה והכה הבעש"ט הק' את ראשו באילנות ושאלו תלמידיו למה הוא עושה כן והשיב: תדעי שבעקבתא דמשיחא יהיו אנשים שמכנים א"ע 'רבי' ויהיו רמאים ומטעים את הבריות, הרבה כמו אלו העלים - וזקני הרבי ירחמיאל הק' זי"ע ג"כ אמר ע"ז האופן עכ"ל

ואומרים בשם הבעש"ט זי"ע שאמר שקודם ביאת המשיח יהיה רבנים ואדמו"רים שיהיו רשעים גמורים ועל התמימים שלא יכרכו אחריהם ח"ו (אשרי האיש ד מ"ט למהריא"ז מרגליות)

והרה"ק מסטרעטין זצ"ל אמר משמו עה"פ שומר נפשות חסידיו מיד רשעים יצילם שאמר לפני ביאת המשיח יהיו רביים רשעים גמורים ר"ל אבל החסידים הם בתמימותם סוברים שרבים הוא עובד ה' ולכן נוסעים אליו, לזאת התפלל דהמע"ה שומר נפשות חסידיו כי השי"ת ישמור את החסידים מיד רשעים יצילם שלא יכשלו ח"ו ברבי'ם כאלו (אור עולם י"א)

כשיבא משיח יקרבו החסידים ויבנו מאד ויאמרו משיח צדקינו מה חטאנו ואשמנו הלא היה לנו אמונה כי היא צדיק אמת ומה תלונתך עלינו. ומשיח צדקנו ישיב להם כל ימיו של איש מהצורך לבקש מהבית"ש כי יזכה להתקשר בצדיק אמת והרבש"ע לא ימנע טוב מההולכים בתמים ואם היה רצונכם באמת להתקשר בצדק אמת היה מאיר לכם האמת ובודאי לא הי' רצונכם באמת להאמת (תפארת היהודי להרה"ק מפרשיסחא זי"ע)

וכן ידוע הרבה מימרות ע"ז מהרה"ק מראפשיץ והרה"ק מרוזין זי"ע. ובפרט בספרי הרה"ק מקאמארנא זי"ע מביא פעמים אין ספור שכך יהי' המצב וכל ספריו מלאים מזה שיהי' מנהיגי שקר, ערב רב, שדין יהודאין, מלכותא דחייביא, וכל מה דעבדי לגרמיהו עבדי, בבחינת היו צריה לראש, וכקוף בפני אדם כן הוא הס"א לפני הקדושה וכו'

ובאמת אין כל חדש תחת השמש ומי שלומד אפ' קצת בנ"ך יודע שכך היה המצב הרבה שנים בכלל ישראל שהיו הרבה מאד מנהיגים ומלכי ישראל שאבותיהם היו צדיקים גמורים, והם היו רשעים גמורים והחטיאו את רוב כלל ישראל בע"ז ובשפיכות דמים והעמידו צלם בהיכל וביטלו עלי' לרגל, ואפילו נביאי שקר היה להם והנסיונות היו גדולים ונוראים, ואח"כ ריחם ה' על עמו ונתן להם רועים נאמנים והחזירו ישראל בתשובה. כמבואר כ"ז בספרי נביאים וכתובים. וכן היה במשך כל הדורות, בימי חז"ל, ובימי הראשונים, ובימי האחרונים, ודורינו לא נמלט מזה בעוה"ר.

ובאמת זה מכבשי דרחמנא וחלק מההסתר פנים הנורא שאנו נמצאים בו כמ"ש ואנכי הסתר אסתיר פני, ואין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים שיגלה כבוד מלכותו עלינו ויכלה קוצים מכרמו ותעביר ממשלת זדון מן הארץ ותמלוך אתה הוא ה' אלקינו מהרה לבדך.

אכפיל את בקשתי שמע"כ ימחול ויסלח לי אם יש כאן איזה שהוא פגיעה או אי כבוד ח"ו כי לא לכך נתכוונתי, כי מרוב שיחי וכעסי דברתי עד הנה, והנני מברכו שיזכה להמשיך בפעולותיו הגדולים לקרב בני ישראל לאביהם שבשמים ולעבדו באמת, בבריות גופא וכט"ס.

וכמו"כ אבקש שאם יש למע"כ איזה הערה על מה שכתבתי נא להודיעני 9175da@gmail.com

זעירא דמן חברייא